

ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ

ବନାମ

ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କର କର୍ମଚାରୀ ଅଧିକାରୀ ସଙ୍ଗଠନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଅଗଷ୍ଟ 9, 1991

[ଏମ୍.ଏଚ୍. କାନିଆ ଏବଂ ପି.ବି. ସାଞ୍ଜୁ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିହସ୍ତ]

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, 1950 - ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14, 16 - ଗୌହାଟୀ ଛିଡ଼ା ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କର ଅଣ-ସ୍ଥାନୀୟ ଏବଂ ସ୍ଥାନୀୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଧିକାରୀମାନେ - ଅଣ-ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ କେତେକ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ - ଭେଦଭାବପୂର୍ଣ୍ଣ କି ନୁହେଁ ।

9 ଡିସେମ୍ବର, 1983 ତାରିଖର ଏକ ଚିଠି ମାଧ୍ୟମରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଗୌହାଟୀରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ତାଙ୍କ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ କିଛି ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଏବଂ ଭତ୍ତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁମାନେ ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବ ଅଞ୍ଚଳର ନଥିଲେ । ସେହି ଭତ୍ତାଗୁଡ଼ିକୁ ସାଧାରଣତଃ ବିଶେଷ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭତ୍ତା ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା ଥିଲା ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ ବିଶେଷ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭତ୍ତା ମୌଳିକ ଦରମାର 25% ଥିଲା, ଯାହା ସର୍ବାଧିକ ମାସିକ 400 ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା ।

ଏପ୍ରିଲ 11, 1985 ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ଏକ ସ୍ଵାରକପତ୍ର ଦ୍ଵାରା, ଅଣ-ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବେତନରେ ଏକ କାମଚଳା ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଗୌହାଟୀରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ଥିବା ସମୟରେ କାମଚଳା ବେତନ ବୃଦ୍ଧି କିମ୍ବା ବିଶେଷ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭତ୍ତା ବାଛିବା ପାଇଁ ଏକ ବିକଳ୍ପ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଉତ୍ତରଦାତା 10 ମେ 1985 ତାରିଖରେ ତାଙ୍କ ଚିଠି ମାଧ୍ୟମରେ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚ ସୁବିଧାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ଦାବି କରିଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀ-ବ୍ୟାଙ୍କ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଲା, ସେତେବେଳେ ଉତ୍ତରଦାତା-ସଂଘ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ରିଟ୍ ପିଟିସନରେ ଏପ୍ରିଲ 11, 1985 ତାରିଖର ସ୍ଵାରକପତ୍ରକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ ଗୌହାଟୀରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ଆବେଦନକାରୀ-ବ୍ୟାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଅଧିକାରୀ, ସେମାନେ ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବ ଅଞ୍ଚଳର ହୁଅନ୍ତୁ କିମ୍ବା ବାହାରର ହୁଅନ୍ତୁ, ସମାନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ସମାନ କଷ୍ଟ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଏବଂ ତେଣୁ, ଯଦି ବାହାର ଗୌହାଟୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ଭତ୍ତା ଦିଆଯାଏ, ତେବେ ଗୌହାଟୀରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସମାନ ଭତ୍ତା ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ।

ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କ ଏହାର ଜବାବରେ ଦର୍ଶାଇଥିଲା ଯେ ଗୌହାଟୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କର୍ମଚାରୀ ନିୟୁକ୍ତିର ସମସ୍ୟାକୁ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ କାମଚଳା ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଯୋଜନା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା; ଅଣ-ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀମାନେ ଆବାସ ପାଇବା, ଭାଷା ସହିତ ପରିଚିତ ହେବା ଇତ୍ୟାଦି ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଗୌହାଟୀକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅନୁଭୂତ କରାଯାଇଥିବା ଅସୁବିଧାକୁ ହ୍ରାସ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ କିଛି ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା; ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବ ଅଞ୍ଚଳରେ ସେହି ସମୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ଅତ୍ୟୁତ ପରିସ୍ଥିତି ହେତୁ, ଯାହାକୁ ଏକ କଷ୍ଟକର ଅଞ୍ଚଳ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ କାମଚଳା ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଅସମ୍ଭାବ୍ୟ ଥିଲା ।

ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ବନାମ ଅଧିକାରୀ ସଙ୍ଗଠନ [ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, କାନିଆ]

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଗୌହାଟୀର ସମସ୍ତ ଅଧିକାରୀ ସମାନ କଷ୍ଟ ଭୋଗୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଗୌହାଟୀର ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କର ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଭେଦଭାବ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନଙ୍କୁ ଗୌହାଟୀକୁ ବଦଳି ହୋଇଥିବା ଅଣ-ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଭଳି ସମାନ ସୁବିଧା ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ।

ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ଵାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ,

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ : 1.01. ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବ ଅଞ୍ଚଳ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଗୌହାଟୀକୁ ବଦଳି ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କର ଜଣେ ଅଧିକାରୀ ଭୋଗୁଥିବା କଷ୍ଟ ଏବଂ ଅସୁବିଧା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଗୌହାଟୀରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ତୀବ୍ର ହେବ ।

1.02. ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳରୁ ଆସିଥିବା କେତେକ ଅଧିକାରୀ ମଧ୍ୟ ଗୌହାଟୀରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ହେବା ସମୟରେ ଅନେକ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇପାରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଏଭଳି କିଛି ଅଧିକାରୀ ଆଇପାରଟି, ତେଣୁ ଦୂର ଅଞ୍ଚଳରୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିବା ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ବିଶେଷ ଭାବେ ପ୍ରଦାନ ପକ୍ଷପାତପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଆଇନଗତ ଭାବରେ ଖରାପ ହେବ ନାହିଁ ।

1.03. ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ହେଉଛି ଏକ ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ୍ ସଂସ୍ଥା ଏବଂ ଯଦି ଦକ୍ଷତା ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ସ୍ଵାର୍ଥରେ, ଗୌହାଟୀରେ ଏହାର ଯୁନିଟର ଦକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ବଜାୟ ରଖିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଗୌହାଟୀକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହୋଇଥିବା ଅଣ-ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ କିଛି ଅତିରିକ୍ତ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛି, ତେବେ ସେମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ବେଆଇନ ଭେଦଭାବର ଦୋଷୀ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଦେଖାନୀ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରୀତା : ଦେଖାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 3107/1991 ।

ଦେଖାନୀ ନିୟମ ସଂଖ୍ୟା 407/1985 ରେ ଗୌହାଟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ତା 14.8.1990 ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏଚ୍.ଏନ୍. ସାଲଭେ, କେ.ଏସ୍. ପରିହାର ଏବଂ ଏଚ୍.ଏସ୍. ପରିହାର ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପି.କେ. ଗୋସ୍ଵାମୀ, କୈଳାଶ ବାସୁଦେବ ଏବଂ ଏମ୍.ଜେ. ପଲ୍ ।

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, କାନିଆଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ବିଶେଷ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା । ଓକିଲଙ୍କୁ ଶୁଣିଲେ ।

ଏହା ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ବିଶେଷ ଅନୁମତି ମଧ୍ୟମରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଏକ ଆବେଦନ । ପ୍ରତିସ୍ଵଦ୍ଧିତା କରୁଥିବା ଉତ୍ତରଦାତା, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1, ଏହାର ଗୌହାଟୀ ଯୁନିଟରେ ଏହାର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଏକ ସଂଘ ଅଟେ । ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଘ (ଏହା ପରେ "ଉତ୍ତରଦାତା" ଭାବରେ ସୂଚିତ) ଗୌହାଟୀରେ ଥିବା ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କର ଯୁନିଟରେ ନିଯୁକ୍ତ ଗ୍ରେଡ୍ A ରୁ C ର 45 ଜଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସ୍ଵାର୍ଥକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ଵ କରେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ସତ୍ୟପାଠରୁ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବ ଅଞ୍ଚଳ ବାହାରେ

ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍ [1991] 3 S.C.R.

ନିୟୋଜିତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଦେଶର ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଯୁନିଟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ମନାଇବାରେ ଅସୁବିଧା ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ଆସାମର ଗୌହାଟୀରେ ଅବସ୍ଥିତ ଥିଲା । ରେକର୍ଡରୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ସାମ୍ନାକୁ ଆସିଛି ଯେ ଦେଶର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଗୌହାଟୀ ଯୁନିଟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇଥିବା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଗୌହାଟୀ ଷ୍ଟେସନକୁ ଏକ କଷ୍ଟକର ଷ୍ଟେସନ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଭାରତ ସରକାର ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳରେ ନିଯୁକ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ନିଜର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବାରେ ସମାନ ଅସୁବିଧା ଅନୁଭବ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଆମେ ଏଠାରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକୃତ ସୁବିଧା ବିଷୟରେ ସିଧାସଳଖ ଚିନ୍ତା କରୁନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ କଥା ହେଉଛି ଯେ ଏଭଳି ସୁବିଧା ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବାର ଥିଲା । 1983 ମସିହା ଡିସେମ୍ବର 9 ତାରିଖର ଏକ ଚିଠି ମଧ୍ୟମରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଗୌହାଟୀରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ କେତେକ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଏବଂ ଭତ୍ତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁମାନେ ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳରୁ ନଥିଲେ । ସେହି ଭତ୍ତା ସାଧାରଣତଃ ବିଶେଷ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭତ୍ତା ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା ଥିଲା । ବିଶେଷ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭତ୍ତା କିପରି ଗଣନା କରାଯାଇଥିଲା ସେ ବିଷୟରେ ଆମେ ଅଧିକ ଚିନ୍ତିତ ନୁହଁ, କିନ୍ତୁ ମୁଖ୍ୟ ବିଶେଷ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭତ୍ତା ମୂଳତଃ ମୌଳିକ ଦରମାର 25% ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ, ଯାହା ସର୍ବାଧିକ ମାସିକ 400 ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇପାରେ । ଏହି ଭତ୍ତାଗୁଡ଼ିକ ବିଶେଷ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭତ୍ତା କିମ୍ବା ଦୂରବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ଥାନୀୟ ଭତ୍ତା ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ଜଣାଶୁଣା । ଏପ୍ରିଲ 11, 1985 ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ଏକ ସ୍ମାରକପତ୍ର ମଧ୍ୟମରେ, ଅଣ-ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବେତନରେ ଏକ *କାମଚଳା* ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଗୌହାଟୀରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ଅବଧି ପାଇଁ *କାମଚଳା* ବେତନ ବୃଦ୍ଧି କିମ୍ବା ବିଶେଷ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭତ୍ତା ବାଛିବା ପାଇଁ ଏକ ବିକଳ୍ପ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଉତ୍ତରଦାତା ମେ 10, 1985 ରେ ଏହାର ଚିଠି ଦ୍ଵାରା ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉକ୍ତ ସୁବିଧାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ଦାବି କରିଥିଲେ । ଆମେ ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିପାରିବା ଯେ ଗୌହାଟୀରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଦରମା ବ୍ୟତୀତ ଅତିରିକ୍ତ ଭତ୍ତା ପାଉଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳ ବାହାରୁ ଗୌହାଟୀକୁ ବଦଳି ହୋଇଥିବା ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ମୁଖ୍ୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭତ୍ତା ତୁଳନାରେ ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ କମ୍ ଥିଲା । ଗୌହାଟୀକୁ ବଦଳି ହୋଇଥିବା ଅଣ-ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ କେତେକ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଆବେଦନକାରୀ ଗୌହାଟୀରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ସେହି ଭତ୍ତା ଦେବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ, ଯାହା ପୂର୍ବରୁ କୁହାଯାଇଥିବା ଅନୁଯାୟୀ ଗୌହାଟୀକୁ ବଦଳି ହୋଇଥିବା ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହା ହେଉଛି ସେହି ନିଷ୍ପତ୍ତି, ଯେଉଁ ନିଷ୍ପତ୍ତିରୁ ରିଟ୍ ଆବେଦନର ଉତ୍ପତ୍ତି ହୋଇଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ଏହି ଅପିଲ ଉଠୁଛି ।

ଗୌହାଟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ଥିଲା ଯେ ଗୌହାଟୀରେ ନିଯୁକ୍ତ ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଅଧିକାରୀ, ସେମାନେ ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବ ଅଞ୍ଚଳର ହୁଅନ୍ତୁ କିମ୍ବା ବାହାର ଅଞ୍ଚଳର ହୁଅନ୍ତୁ, ସେମାନଙ୍କୁ ସମାନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ରହିବାକୁ ପଡୁଥିଲା ଏବଂ ସମାନ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡୁଥିଲା, ତେଣୁ, ଯଦି ବାହାରୁ ଗୌହାଟୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହୋଇଥିବା ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ଭତ୍ତା ଦିଆଯାଇଥିଲା, ତେବେ ଗୌହାଟୀରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସମାନ ଭତ୍ତା ଦିଆଯିବା ଉଚିତ । ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତରରେ, ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କର ଉପ ମୁଖ୍ୟ ଅଧିକାରୀ କହିଛନ୍ତି ଯେ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀମାନେ ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବା ଅସୁବିଧା ଅପେକ୍ଷା ଅଣ-

ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ବନାମ ଅଧିକାରୀ ସଙ୍ଗଠନ [ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, କାନିଆ]

ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀମାନେ ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବା ଅସୁବିଧା ଅଧିକ । ଗୌହାଟୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କର୍ମଚାରୀ ନିଯୁକ୍ତିର ସମସ୍ୟାକୁ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ନାମଚଳା/ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଯୋଜନା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଣ-ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀମାନେ ଆବାସ ପାଇବା, ଭାଷା ସହିତ ପରିଚିତ ହେବା ଇତ୍ୟାଦି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଗୌହାଟୀକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହେବା ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅନୁଭୂତ ହୋଇଥିବା ଅସୁବିଧାକୁ ହ୍ରାସ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ କିଛି ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ଏହା ସ୍ଵଳ୍ପ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବ ଅଞ୍ଚଳରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିରାଜିତ ଅସାଧାରଣ ପରିସ୍ଥିତି କାରଣରୁ, ଯାହାକୁ ଏକ କଠିନ ଅଞ୍ଚଳ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଉଥିଲା ଉକ୍ତ ପ୍ରୋତ୍ସାହନଗୁଡ଼ିକ ଅସ୍ଥାୟୀ ଥିଲା । ଏହା ସ୍ଵୀକାର କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସେଠାରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବୀଞ୍ଚଳ ବାହାରୁ ଆସିଥିବା ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କର ଯୁକ୍ତି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମର୍ଥନ ପାଇବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ଏହି ମତକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା ଯେ ଗୌହାଟୀର ସମସ୍ତ ଅଧିକାରୀ ସମାନ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହା ଦର୍ଶାଇଛି ଯେ, ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ, ତ୍ରିପୁରା ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବୀଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଗୌହାଟୀରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ତ୍ରିପୁରା ବାହାରୁ ଆସିଥିବା ଅଧିକାରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବ ଅଞ୍ଚଳ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଗୌହାଟୀକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିବା ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଭଳି ସମାନ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ମତ ପୋଷଣ କରିଥିଲେ ଯେ ଗୌହାଟୀ ସ୍ଥିତ ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କର ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଭେଦଭାବ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ସେମାନଙ୍କୁ ଗୌହାଟୀକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିବା ଅଣ-ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଭଳି ସମାନ ସୁବିଧା ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ।

ଏହା ହେଉଛି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ବିଚାରର ସଠିକତା ଯାହା ଏହି ଆବେଦନରେ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଆକ୍ଷେପିତ ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଗୌହାଟୀରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବୀଞ୍ଚଳର ଅଧିକାରୀମାନେ, ସ୍ଥାନାନ୍ତର କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣରୁ, ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଭଳି ସମାନ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଛନ୍ତି ବୋଲି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ସମ୍ମାନର ସହିତ, ଏହି ମତ ରଖିବାରେ ତୁଟି କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବୀଞ୍ଚଳ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଗୌହାଟୀକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କର ଜଣେ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଯେଉଁ କଷ୍ଟ ଓ ଅସୁବିଧା ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା, ତାହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଗୌହାଟୀରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ତୀବ୍ର ଥିଲା । ତାଙ୍କର ମାତୃଭାଷା ଗୌହାଟୀରେ ରହୁଥିବା ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ବ୍ୟବହୃତ ଭାଷାଠାରୁ କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ ଓ ଏପରିକି ଲିପିରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ହୋଇପାରେ । ତେଣୁ ସେ ଓ ତାଙ୍କ ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକଙ୍କ ସହ ମୁକ୍ତ ଭାବେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବା କଷ୍ଟକର ହୋଇପଡ଼ୁଥିଲା । ତାଙ୍କ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଗୌହାଟୀରେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମ ଲେଖାଇବା ଏବଂ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବା କଷ୍ଟକର ହୋଇପାରେ । ସେମାନେ ପାରିପାର୍ଶ୍ଵିକ ପରିବେଶ ଏବଂ ଲୋକଙ୍କ ରୀତିନୀତି ସହିତ ଅପରିଚିତ ରହିବେ । ଭାରତର ପଶ୍ଚିମ କିମ୍ବା ଦକ୍ଷିଣ ଅଞ୍ଚଳ କିମ୍ବା ଉତ୍ତର ଭାରତର ଯେଉଁ ଅଧିକାରୀ ଗୌହାଟୀରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବେ, ତାଙ୍କୁ ଯେଉଁ କଷ୍ଟ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ, ତାହା ଗୁଣାତ୍ମକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ହେଉ ଅବା ପରିମାଣିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ହେଉ ଗୌହାଟୀରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କ କଷ୍ଟଠାରୁ ଅଧିକ ହେବ । ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବୀଞ୍ଚଳରୁ ଆସିଥିବା କେତେକ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଗୌହାଟୀରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ହେବା ସମୟରେ ଅନେକ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିପାରେ, କିନ୍ତୁ ଏଭଳି କିଛି ଅଧିକାରୀ ଥାଇପାରନ୍ତି, ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ବିଶେଷ ଭରା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ନାହିଁ, କେବଳ ଦୂରବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳରୁ ବଦଳି ହୋଇ ଆସିଥିବା ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ବିଶେଷ ଭରା ପ୍ରଦାନ କରିବା ଭେଦଭାବପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଆଇନଗତ ଭାବେ ଅନ୍ୟାୟ ହେବ । ତେଣୁ ଗୌହାଟୀରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଅଧିକାରୀ ସମାନ ସ୍ତରର ଅସୁବିଧାର

ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍ [1991] 3 S.C.R.

ସମ୍ବୁଞ୍ଜନ ହୋଇଥିଲେ ବୋଲି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବା ଯଥାର୍ଥ ନଥିଲା । ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳ ବାହାରୁ ଗୌହାଟୀକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସାଧାରଣତଃ ଗୌହାଟୀରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳର ଜଣେ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ କଠିନ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ବୁଞ୍ଜନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ କିମ୍ବା ଅତି କମରେ, ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଏହି ମତ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିଥାଏ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତରରେ ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ବାହାରୁ ସେମାନଙ୍କ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଗୌହାଟୀକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବା କଷ୍ଟକର ଥିଲା ଏବଂ ଏହା ସର୍ବସାଧାରଣରେ ଜଣା ଯେ ଏକ ବଡ଼ ବ୍ୟାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦକ୍ଷତାର ସହ ପରିଚାଳିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନେକଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଦ୍ଵାରା ଏବଂ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଧମକରେ ସେଠାରେ ନିୟୋଜିତ କରାଯାଇଛି । ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ସତ୍ୟତାଜନକ ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ସର୍ବୋପରି, ଆବେଦନକାରୀ, ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ, ଏକ ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ୍ ସଂସ୍ଥା ଅଟେ ଏବଂ ଯଦି ଦକ୍ଷତା ଏବଂ ସଠିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ସ୍ଵାର୍ଥରେ ଏହା ସଚ୍ଚୋଟତାର ସହିତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛି, ପୂର୍ବରୁ ବର୍ଣ୍ଣିତ ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଗୌହାଟୀରେ ଏହାର ଯୁନିଟର ଦକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଗୌହାଟୀକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିବା ଅଣ-ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ କିଛି ଅତିରିକ୍ତ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ, ଆମ ମତରେ, ସେମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ବେଆଇନ ଭେଦଭାବର ଦୋଷୀ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଫଳସ୍ଵରୂପ, ଆମେ ଅଧିକକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଛୁ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ବାତିଲ କରିଛୁ । ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1ଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଖାରଜ ହୋଇଛି । ସମଗ୍ର ଖର୍ଚ୍ଚ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ରହିବ ନାହିଁ ।

ଭି.ପି.ଆର୍.

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ଵୀକରଣ

“ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।”

ଭାଷାନ୍ତର :

ରଶ୍ମିତା ମୁର୍ମୁ,

ଅନୁବାଦିକା,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।